

Motion till riksdagen 2011/12: MJ398

av **Lars-Axel Nordell (KD)**

Biologisk mångfald

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att finna nya vägar att kompensera lantbruket för miljötjänster, t.ex. bevarande av biologisk mångfald och minskad klimatpåverkan.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en allmän översyn och utvärdering av hur markägare kompenseras för skydd av värdefulla biotoper.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör initiera en grundlig kartläggning av den biologiska mångfalden längs våra kuster.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör verka för en EU-strategi om ett mål för biologisk mångfald till 2020, som bör vara mätbart, genomförbart och kostnadseffektivt.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att arbetet med att minska användningen av kemiska bekämpningsmedel och andra gifter fortsätter.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att skärpa vaksamheten mot främmande arter i den svenska faunan.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att alla hamnar i Östersjön och Västerhavet ska ha mottagningsanordningar för barlastvattnen för att skydda havet mot främmande arter.

Fel! Okänt namn på

Uthålligt förvaltarskap

Världens ekosystem överutnyttjas och utarmas. Som en följd av detta minskar den biologiska mångfalden idag i snabb takt på vår jord. Konventionen om biologisk mångfald (CBD) antogs på Riokonferensen 1992 och har följts upp genom ett antal partskonferenser. Vi måste anta utmaningarna efter FN-konferensen i Nagoya 2010. Så länge ekosystemens resurser nyttjas och fördelas orättvist förstärks den ekonomiska skillnaden mellan fattig och rik. Därför måste vi i den rika delen av världen erkänna vår moraliska ekologiska skuld.

Det ställer krav på Sverige. Hur ska Sverige värna sin biologiska mångfald och ta sitt globala ansvar? I alliansregeringens politik ligger att det aldrig tidigare satsats så mycket resurser på att värna biologisk mångfald. Regeringen tar nya initiativ för att skydda fler skogsområden och för att driva fram ett ekologiskt skogsbruk.

Här spelar Kristdemokraterna en viktig roll. Kristdemokraternas miljöpolitik grundar sig på förvaltarskapstanken. Vi menar att människan har ett ansvar att förvalta jordens resurser på ett ekologiskt och socialt ansvarsfullt sätt. Det förutsätter att vi förvaltar, inte förbrukar, de ändligena resurserna och naturvärdena. När vi tänker på utrotningshotade arter och ekosystem ser vi kanske tropiska skogar och korallrev framför oss. Men faktum är att det även i Sverige pågår en snabb utarmning av den biologiska mångfalden till följd av att olika ekosystem trängs tillbaka.

Kulturlandskapet

Jordbrukslandskapet är ett av jordens mest artrika ekosystem. Traditionellt har jordbruket gynnat den biologiska mångfalden genom att ge utrymme för många olika arter och omsorgsfullt värna om ett varierat odlingslandskap. Utvecklingen av produktionen inom jordbruket har dock under senare decennier lett till ett ökat tryck på biologisk mångfald och ekosystem. Ökad effektivisering, minskade jordbruksarealer och ökad användning av konstgödsel och kemiska bekämpningsmedel har lett till att många djur- och växtarter har försvunnit eller idag hotas. Biologisk mångfald är en förutsättning för att jordbruket ska bli produktivt, stresståligt och uthålligt över tid – vilket blir än mer viktigt allteftersom klimatförändringarna påverkar jordbrukets villkor. Jordbruket skulle kunna bli en nyckelaktör för att värna den biologiska mångfalden om det bedrivs på ett riktigt sätt. För att detta ska bli verklighet måste det dock finnas ökade incitament för jordbrukare att lägga om produktionen. Vid sidan av livsmedelsproduktionen svarar jordbruket för en mängd ekosystemtjänster, t ex bevarande av biologisk mångfald och lagring av koldioxid i marken. Nya möjligheter att kompensera lantbruket för dessa olika typer av miljötjänster bör undersökas. Ersättningarna till jordbruket bör i ökad utsträckning baseras på de samhällstjänster som jordbruket bistår med, särskilt bevarandet av biologisk mångfald och minskad klimatpåverkan. Sverige

måste inom EU verka för en sådan politik samtidigt som vi aktivt arbetar för att svensk livsmedelsproduktion får likvärdiga villkor med sina konkurrenter.

Skogen

Skogsbruket har stor påverkan på den biologiska mångfalden. Markägarna av olika naturtyper utgör en viktig resurs i bevarandearbetet. Detta bör avspeglas i samhällets attityd och de ekonomiska villkor som möter dessa förvaltare. I samband med att alliansregeringen uppfyller målet om att skydda 400 000 hektar värdefull skogsmark, kommer ersättningsmark att fördelas från Sveaskog till ett antal berörda markägare för att de ska kunna bedriva skogsbruk också i fortsättningen. Sveaskog är statens skogsbolag, och det är därför lämpligt att använda en del av bolagets markinnehav för detta ändamål. Skogsägarnas vilja att bidra till utveckling och bevarande av naturvärden ska erkännas och uppmuntras. Därför har regeringen uppdragit åt berörda myndigheter att ta fram nya former och riktlinjer för tillämpning av naturvårdsavtal. De nya riktlinjerna innebär bland annat att ersättningen till markägarna höjs med 25 procent. Avtalstiderna ska också bli mer flexibla och i princip bestämmas av markägaren. Därigenom kan vi komma bort från den överhetsattityd som den tidigare S-regeringen och dess myndigheter ofta har haft mot skogsägare i samband med naturvårdsärenden. En allmän översyn och utvärdering av hur markägare kompenseras för skydd av värdefulla biotoper bör genomföras.

Havens och kusternas mångfald

Under alliansregeringen har Kosterhavets nationalpark invigts, Sveriges första nationalpark med marint fokus. Ett dussin nya marina reservat har också inrättats men fler behövs. Det är angeläget att de skyddade områdena återspeglar olika bottentyper med särskilt höga biologiska värden, bland annat mjukbottnar, ålgräsängar och musselbankar. Torsken i Östersjön har återhämtat sig men är fortfarande hotad. Ålen har minskat mycket kraftigt och flera matfiskarter hotas. Fortsatt kraftfulla åtgärder behövs för att säkra överlevnaden av de kommersiella fiskbestånden. Regeringen bör initiera en grundlig kartläggning av den biologiska mångfalden i havet och i kustbandet.

Internationellt arbete

Konventionen om biologisk mångfald (CBD) antogs på Riokonferensen 1992 och har följts upp genom ett antal partskonferenser. Vid sjätte partskonferensen 2002 antogs det så kallade 2010-målet, som innebär att förlusten av bio-

Fel! Okänt namn på

logisk mångfald globalt ska minska signifikant till år 2010. Det står nu klart att målet inte kommer att nås. Den globala trenden är fortsatt negativ.

Biologisk mångfald var en viktig fråga för det svenska ordförandeskapet i EU hösten 2009. Ett viktigt mål för Sverige har varit att EU ska enas om att värdet av ekosystemtjänster bör integreras fullt ut i samhällsplaneringen samt att detta ska bli en väsentlig komponent i den globala strategin.

Den internationella rapporten om ekosystemens ekonomi, TEEB, som presenterades 2009, visar att naturens många värden har en direkt ekonomisk betydelse för människors välbefinnande och för både företag och det offentliga. Det är därför nödvändigt att värdera ekosystemens tjänster ekonomiskt i samhället. Rapporten visar det ekonomiska värdet av fungerande ekosystem för människors liv och inkomster över hela världen. TEEB-rapporten är viktig för den översyn av den globala strategin för biologisk mångfald och ekosystemtjänster som görs. Genom att värdet av att bevara ekosystemen och deras tjänster blir en del av det ekonomiska systemet kan människan grundlägga långsiktig tillväxt av naturens kapital.

I mars 2010 presenterade EU-kommissionen ett meddelande där man föreslår att det tas fram en ny långsiktig (till år 2050) EU-strategi om mål för biologisk mångfald. Kommissionen anser att EU bör fastställa ett eget mål till 2020 som bör vara mätbart, genomförbart och kostnadseffektivt. Sverige bör verka för att en sådan EU-strategi kommer till stånd.

Gifter i naturen

Ofta hamnar olika arter inför hot om utrotning på grund av att gifter sprids i deras livsmiljö. Särskilt sårbara är toppredatorerna, som spelar en viktig roll i alla ekosystem. Giftorna finns ofta kvar i ekosystemen i årtal eller årtionden efter det att de slutat användas. Det är därför viktigt att arbetet med att minska användningen av kemiska bekämpningsmedel och andra gifter fortsätter.

Främmande arter

Vi måste också skärpa vaksamheten mot främmande arter i den svenska faunan. På senare år har flera nya arter kommit in i den svenska faunan, bland annat fiskarter, som kommit med ballastvatten från fartyg, och mårhund, som vandrat in via Finland. Konsekvenserna för den inhemska faunan är svårbedömda. Sverige bör bli en del av att verka för att alla hamnar i Östersjön och Västerhavet ska ha mottagningsanordningar för ballastvatten för att skydda havet mot främmande arter.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 5 oktober 2011

Lars-Axel Nordell (KD)